

Datum
2023-05-17
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2023-280

Yttrande

Till
Utbildningsdepartementet

Remiss från Utbildningsdepartementet - Allmänt fritidshem och fler elevers tillgång till utveckling, lärande och en meningsfull fritid (SOU 2022:61) U2022/03802

Sammanfattning

Kommunstyrelsen ställer sig i grunden positiv till förslagen. De organisatoriska förutsättningarna i form av personal- och lokalförsörjning gör det dock svårt att praktiskt genomföra åtgärderna, till det föreslagna ikraftträdandet. Kommunstyrelsen lämnar här synpunkter och kommentarer på valda delar.

Yttrande

6. Allmänt fritidshem och stärkt rätt till fritidshem

6.5 Kommunstyrelsen anser att förslaget att göra fritidshemmet mer tillgängligt för fler elever är positivt. I dag råder dock brist på personal och en utökning av lokaler innebär stora utmaningar. En utökning av elever i fritidshemmet innebär ett ökat behov av mer lokalutrymme och det innebär merkostnader.

Utifrån elevernas behov kan det finnas ett större behov av fritidshem på loven och att då förlägga en större del av timmarna dit i jämförelse med resterande del av skolåret.

Kommunstyrelsen anser att om detta förslag ska vara möjligt att införas, måste staten ersätta huvudmannens ökade kostnader.

6.6 Kommunstyrelsen ställer sig positiv till förslaget om levnadsvillkor som ytterligare grund för utökat behov av fritidshem.

6.7 Erbjudandet av fritidshem bör ske som en följd av vårdnadshavares önskemål. Kommunstyrelsen är i grunden positiv men utifrån rådande förutsättningar (se punkt 6.5) medför det svårigheter att genomföra. Kommunstyrelsen anser att även barnperspektivet i enlighet

med barnkonventionen måste vara en viktig del i frågan och att det inte enbart handlar om vårdnadshavares önskemål utan även att barnets önskemål och åsikter måste beaktas.

Enligt utredningen konstateras att fritidshemmet, liksom den öppna fritidsverksamheten för 10 – 12-åringar, kan verka som ett komplement för att nå och tillmötesgå behoven hos fler barn. Genom att förstärka samverkan, mellan skola, fritidshem och fritidsgård, kan även ett förebyggande arbete ske mer systematiskt.

7. Åtgärder för att öka deltagandet i fritidshemmets utbildning

7.2 Kommunstyrelsen är positiv till en utökad informationsskyldighet för kommunerna med syftet att öka deltagandet i fritidshem. Det är dock viktigt att informationsskyldigheten även riktas till eleverna, vilket saknas i utredningen.

Kommunstyrelsen ställer sig särskilt positiv till att man i utredningen föreslår ökad kunskap om den öppna fritidsverksamheten för 10–12 åringar, om deras behov, preferenser och deltagande. Utredningen konstaterar ett lågt deltagande både i fritidshemmet och öppen fritidsverksamhet. Detta visar att det finns ett behov av en fritidsverksamhet för gruppen. Den föreslagna undersökningen blir viktig som ett kunskapsunderlag.

Förslaget om att ungdomspolitiken bör ses över så att 10–12 åringar omfattas av kartläggningar och insatser inom relevanta delar av området kan vara en god idé. Kommunstyrelsen anser att det finns behov av tydliga bestämmelser för detta då ungdomspolitiken redan i dagsläget innefattas av en grupp med stora variationer.

8. Ändamålsenliga lokaler och god miljö

8.6 Kommunstyrelsen ställer sig positiv till förslaget om ett stödmaterial för ändamålsenlig lokalanvändning. I nuläget finns en variation av lokaler anpassade för fritidshemsverksamhet. Det finns skolor som har utrymmen där det enbart bedrivs fritidshemsverksamhet och skolor där fritidshemsverksamhet bedrivs i grundskoleverksamhetens klassrum. Förslaget kan innebära ett ökat behov av lokaler som är vigda åt fritidshem. Kapaciteten i gymnastiksal, utemiljö och övriga utrymmen som nyttjas av fritidshemsverksamheten behöver beaktas. Detta riskerar att få påverkan på lokalernas kapacitet för grundskoleplatser, vilket i förlängningen riskerar att påverka möjlighet att erbjuda grundskoleplats inom nära avstånd från hemmet.

Det krävs en medvetenhet kring att olika typer av lokalanpassningar både är tidskrävande och kostnadsdrivande. En eventuell anpassning av lokaler för fritidshemsverksamhet kommer därmed att behöva ske på lång sikt. Även kostnadsproblematiken kopplad till både nödvändiga lokalanpassningar samt ökade driftskostnader kopplat till ett ökat nyttjande behöver beaktas.

8.8 Kommunstyrelsen instämmer i att statsbidrag för insatser som syftar till kvalitetshöjande åtgärder i förskolan och fritidshemmet är viktiga men att generella statsbidrag är att föredra framför riktade. Detta underlättar användandet utifrån utvecklingsområden som framkommer i det systematiska kvalitetsarbetet.

9. Kompetensförsörjning för ett attraktivt fritidshem

Kompetensförsörjning är en viktig aspekt för en attraktiv fritidsverksamhet. Utredningen konstaterar att annan personal, exempelvis fritidsledare, har en central roll och funktion – att bidra till att ge barn en meningsfull fritid och främja barnens utveckling och lärande. Kommunstyrelsen ser ett värde av att i det fortsatta arbetet även se över fritidsledarutbildningen. Detta i syfte att utveckla utbildningen och tillgodose de behov som finns inom fritidshemmet och öppen fritidsverksamhet.

11 Ikraftträdande

Kommunstyrelsen anser det svårt att tillgodose de organisatoriska förutsättningarna gällande lokaler och personal om ikraftträdandet ska gälla från och med läsåret 2025/2026.

Ordförande

.....
Katrín Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Pernilla Mesch
.....

Moderaterna och Centerpartiet anmäler att de avser lämna in en skriftlig reservation till protokollet.

Vänsterpartiet anmäler att de avser lämna in ett särskilt yttrande till protokollet.